

The Connexion

Het dikke boek '1000 plekken die je echt gezien moet hebben in Frankrijk' is de leidraad bij deze lezing. Wij hebben tot nu toe 333 plekken gezien.

Ons vervoer was met onze De Waard tent en later met de Rapido-caravan met opklapdak .

Op de kaart van Frankrijk staan de plaatsen gemarkeerd die besproken worden.

Neuf-Brisach, vesting en Vauban

Deze reis begint in de Elzas, in **Neuf-Brisach** aan de Rijn, ter hoogte van Colmar.

Het is de best bewaarde vestingstad die door Vauban ontworpen is. Je kunt er zelfs een rondleiding krijgen van Vauban himself. Onze camping lag net naast de vesting.

Maarschalk Sébastien Le Prestre de Vauban, 1633-1707 is de bekendste vestingbouwkundige van Frankrijk en waarschijnlijk van de hele wereld. Zijn vestingwerken staan langs alle grenzen van het land. Hij had een grote kennis van het land maar ook van de bevolking.

Koning Lodewijk XIV vierde feest in zijn paleis in Versailles maar voerde ondertussen ook veel oorlogen.

Vauban had een grote invloed op de oorlogspolitiek. Hij drukte een onuitwisbaar stempel op de verdediging van de grenzen. Hij heeft zelfs 12 UNESCO werelderfgoederen op zijn naam staan.

Op de kaart staan de 12 vestingen die werelderfgoed zijn. De rode stippen zijn vestingen die hij gebouwd heeft (33), de groene stippen zijn vestingen die hij verbeterd heeft (300).

De sobere militair Vauban reisde veel . Hij had een eenvoudige koets met twee muilezels, een zogenaamde 'chaise muletière'. Hij had een plank op schoot zodat hij onderweg al kon tekenen en schrijven.

Vauban was ook een genie in het veroveren van vestingen en wel onder het motto: zweet spaart bloed .

Je kunt beter soldaten laten graven dan laten aanvallen als kanonnenvlees. Hij veroverde Maastricht in 1673 in 15 dagen, dus heel snel. Lodewijk ging uiteraard met de eer strijken.

Lodewijk XIV steunde hem wel om alle werken uit te voeren.

In 1703 werd Vauban voor al zijn diensten beloond met de titel Maréchal de France. Dit was bijzonder omdat hij nooit troepen had geleid. Als cadeau kreeg hij van Lodewijk XIV kasteel Bazoches in de Morvan.

In 1707 stierf hij moegestreden na 57 dienstjaren.

Neuf-Brisach is stervormig gebouwd. Voor de burgerbevolking zijn ook huizen en een kerk gebouwd. Aan de rand van de stad lagen kazernes.

Dit alles werd omgeven door een dubbele vestingwal , grachten en kleinere vestingwerken. Alles bedoeld om de aanvallers en kanonnen op afstand te houden en zo tijd te winnen. Elke punt van de vesting wordt door ten minste één kanon gedekt.

Het is één van Vaubans meesterwerken. Een wandeling in de stervorm is indrukwekkend.

Côte d'Azur, kunst

De Côte d'Azur of, zoals Nederlanders vaak zeggen, de Riviera is wereldberoemd om zijn klimaat. Heel veel superrijke mensen hebben zich daarom gevestigd. Met name Engelsen maar ook veel kunstenaars.

Denk hierbij aan schilders als Picasso, Renoir, Léger en Matisse. Beeldhouwers als Nicky de Saintfalle, Tinguely, Giacometti.

Fondation Maeght in St. Paul de Vence

Het particuliere museum met beeldentuin Fondation Maeght is in 1960 gesticht door Aimé en Marguerite Maeght in St. Paul de Vence. Het museum is ingepast in het landschap, er zijn bijna geen bomen gekapt. De collectie twintigste-eeuwse schilderijen, grafische werken, tekeningen en sculpturen behoort tot de belangrijkste van Europa.

Miró, Giacometti, Chagal zijn er te vinden.

Door het bijzondere dak van het gebouw valt het licht heel mooi naar binnen.

Musée Léger in Biot

Een ander mooi museum is het Musée Léger in Biot. Ferdinand Léger (1881-1955) was beeldhouwer en schilder. Opvallend aan het gebouw zijn de monumentale muurmozaïeken. Er is een grote collectie

schilderijen en ceramiek. Leger's weduwe heeft in 1967 het gebouw met 348 werken aan de staat geschonken.

Villa Ephrussi Île de France in St. Jean Cap Ferrat

Een heel apart museum is de overdadige ingerichte Villa Ephrussi. De eigenaren waren de rijke Baron Ephrussi en zijn vrouw Béatrice de Rothschild.

Béatrice vulde het roze gekleurde huis met antieke meubels, schilderijen van oude meesters en beeldhouwwerken. Ook verzamelde ze zeldzaam porselein. Je weet niet wat je ziet als je binnen bent. Er zijn ook 9 prachtige tuinen die in de tijd van Beatrice onderhouden werden door 30 tuinlieden in matrozenkleding.

Als je niet van kunst houdt is het wel de moeite waard om de tuinen te bezoeken. Vlak voor haar dood doneerde Beatrice de villa en tuin aan Académie des Beaux Arts.

Château La Coste bij Aix-en-Provence

Bij Aix-en-Provence ligt een beroemd museum, Château La Coste. Dit museum is beroemd om zijn moderne kunst zowel binnen als buiten. Je kunt via diverse routes over het hele terrein lopen. Ook is het château bekend om de exclusieve wijnen.

Het Château is sinds 2004 eigendom van de Ierse miljardair 'Paddy' McKillen (61). Hij woont in Los Angeles maar komt een paar keer per maand op het Château.

Ivo Niehe heeft daar een keer met zijn tv show een bezoek gebracht. Toen kregen wij het idee het te bezoeken. Sinds kort is er ook een exclusief hotel (600 euro voor een suite, per nacht in het laagseizoen).

Het hoofdgebouw is ontworpen door Tado Ando, een Japanse architect.

Een enorme kruipende spin is gemaakt door beeldhouwster Louise Bourgeois.

De Drup van Tom Shannon kun je draaien waardoor je een raar effect krijgt. Bij de ingang staat Crinkle van Alexander Calder.

In het park staat deze vrolijke kooi van Liam Rillick, Met de schuifwanden kun je het kunstwerk variëren.

Bijzonder beeld met zeer sterke magneten door Tunga. Mensen met een pacemaker mogen er niet vlakbij komen want die kan ontregeld worden. Er staat een waarschuwingsbord.

De vossen in het bos lijken net echt en je mag ze aanraken.

Arles en Albi Twee steden in de Provence die de moeite waard zijn om te bezoeken.

Albi

Kathedraal Ste. Cecile. Ze is één van de grootste bakstenen gebouwen ter wereld. Ze kon ook dienen als een vesting tegen de ketterij van de Katharen. De bloederige geschiedenis van de Katharen vertel ik hier niet. Dat zou een aparte lezing worden.

De muren zijn prachtig versierd met blauwe verf. Dit 'bleu du roi' werd gemaakt van gemalen lapis lazuli, een half edelsteen en koperoxide. Daardoor zijn de kleuren nog zo prachtig en helder.

De kathedraal heeft een prachtig doksaal. De kerk in Rhenen heeft ook een mooi doksaal. Dat hebben we zelf gezien met een excursie onder het genot van éigen' muziek.

Arles, oude Romeinse stad en erg veel te zien

Amphitheater/arena

Hele oude Romeinse stad met een opgeknapte arena die tussen 80 en 90 na Christus gebouwd is.

Ik was daar een paar jaar geleden met een kunstreis toen er een soort 'stierengevechten' waren, courses Camarguaises. Er waren toen ook al discussies over het wel/niet verbieden van stierengevechten.

Voor deze niet-bloedige stierengevechten worden kleine stiertjes gebruikt. De stieren worden hier niet gedood. Ze kunnen paar keer per jaar ingezet worden voor de gevechten. Jonge toreadors leren zo het vak. Mochten de stiertjes toch gewond raken dan worden ze ter plekke in de gangen geslacht.

Trouwens, overal in Arles en omgeving kun je stierenvlees en stierenworst kopen.

Arles, Alyscamps, dodenallee

Iets heel anders is de sfeervolle romeinse dodenallee. Het is een begraafplaats uit de Romeinse tijd, net buiten het centrum van Arles. Het heeft zo'n bijzondere sfeer dat Vincent van Gogh er een schilderij gemaakt heeft. Ook de schilder Paul Gauguin heeft er geschilderd.

Arles, Pont de Langlois

Van Gogh heeft een jaar in Arles gewoond. Hij heeft de Pont de Langlois enkele malen geschilderd in 1888. Museum Kröller Muller heeft ook een exemplaar. De huidige brug is nieuw.

Languedoc : Canal du Midi geliefd om langs te fietsen op jaagpad of te varen.

Frankrijk ligt aan twee zeeën (Atlantische oceaan en Middellandse zee, dus entre deux mers. Als je vroeger van de ene naar de ander kant wilde varen moest je om Spanje heen. Dat kostte een maand varen en dit was gevaarlijk i.v.m. stormen en zeerovers.

Het Canal du Midi is een realisatie van een oude droom van de Romeinen. Maar ja hoe aanleggen, het probleem was water en een bergrug.

Het Canal du Midi is UNESCO Wereld erfgoed sinds 1996 Het slingert sierlijk door het landschap. Onze Nederlandse kanalen zijn recht maar hier volgde men vooral de hoogtelijnen. Daardoor hoefde men minder sluisjes aan te leggen om het water te reguleren.

Midden door het traject van west naar oost loopt de waterscheiding . Daar liggen de Zwarte Bergen, **les Montagnes Noires**. met een pas op 194 meter.

Hoe krijg je daar voldoende water om de benodigde sluizen te vullen. Pas in 1681 heeft een gepensioneerde man, Jean Pierre Riquet (53 jaar) dat probleem opgelost.

Pierre-Paul Riquet de Bonrepos

Pierre-Paul Riquet de Bonrepos (1609, -1680,). Hij was een rijk geworden ondernemer. Hij kende de streek goed en was zeer gemotiveerd om de droom voor de aanleg van een kanaal waar te maken.

Hij had een plan. Hij benaderde minister Colbert, minister van financiën van Lodewijk XIV, met zijn plan om het kanaal te realiseren.

Op de prent legt hij aan een staatscommissie van Koning Louis XIV uit hoe hij het wilde doen. Namelijk water uit de bergen brengen naar de waterscheiding. Op de waterscheiding loopt één deel van het water naar het oosten en het andere naar het westen.

stuwmeer Lac de st. Féreol

Riquet was goed bekend met de Zwarte bergen. Hij woonde in de buurt. Hij wist de vele beken zo te leiden dat ze naar een groot aangelegd stuwmeer gingen. De stuwdam van 780 meter werd in 5 jaar gebouwd. Van daaruit werd het kanaal op zijn hoogste punt van water voorzien, zodat de sluizen links en rechts vol bleven.

Hij kreeg via Colbert toestemming en geld om zijn totale plan te realiseren. Dat is in 15 jaar gelukt!!!! 1666-1681. Ongelooflijk knap.

Waterloop

Deze dia toont hoe het water naar het stuwmeer gaat via allerlei goten, rigoles genaamd. Riquet was een goede planner. Het kanaal begint in Toulouse (Garonne) en eindigt bij Sète aan de Middellandse zee, 240 kilometer verderop.

In totaal werkten er wel 12.000 mannen én vrouwen in die 15 jaar, op veel plekken tegelijk. Riquet betaalde hen heel goed. Hij betaalde ook als ze ziek waren, heel bijzonder in die tijd. Zij groeven en bouwden o.a. 65 sluizen, een stuwmeer, een aquaduct en een kanaal.

Het knapste werk is bij Fonseranes : 9 sluizen achterelkaar. Een 'must see' oftewel een Point intéressant.

9 sluizen

9 Sluizen bij Fonseranes, vooral heel leuk om het schutten van de boten te zien door onervaren toeristenbemanningen

De sluizen zijn ovaal om de druk van het water te weerstaan bij volle sluizen. **Aanwijzen**

Er is druk van het grondwater als de sluis leeg is. Deze ovale vorm is sterker dan een rechthoekige sluis. Het heeft even grote sluisdeuren en er kunnen meer boten in.

Platanen en postboot

De postboot deed er vroeger 4 dagen over om van Toulouse naar Agde aan de Middellandse zee te varen

Nu is er geen vrachtautovaart meer, maar alleen pleziervaart. Op het jaagpad naast het kanaal kun je heerlijk fietsen in de koelte onder de platanen. Helaas is er een ziekte onder de platanen langs het kanaal. Er sterven er heel veel maar men plant nieuwe bomen aan.

Atlantische kust

Bekend om Dune de Pilat en de Medoc wijngaarden .

Vroeger was het gebied ten noorden van Bordeaux een moeras. Nederlanders hebben vanaf 1560 geholpen om het gebied droog te leggen. Het droogleggen hielp ook tegen epidemieën want de pest heeft daar flink huisgehouden.

De stad Bordeaux is een prachtige stad waar je heerlijk kunt fietsen en op een terrasje zitten.

Dune de Pilat

Wij hebben duinen , zij hebben Dune de Pilat. Die is maar liefst 100 meter hoog, 500 meter breed en 3 km lang. Het was een flinke klim naar boven maar je wordt beloond met een mooi uitzicht.

Atlantische kust

Motto: Zon, Zee en veel vis en oesters en de lieflijke eilanden Île de Ré en Île de Noirmoutier.

De brug naar het eiland Île de Ré is er sinds 1988. Voor die tijd ging je met de pont. Voor deze brug moet je betalen, dit is om teveel toeristen tegen te houden. Veel rijke mensen en ministers hebben er een tweede huis, men wil rust. Geen drukte zoals bij Île d'Oléron

Zoutpannen op het eiland

Zoutwinning. Deze bassins met steeds oplopend zoutgehalte worden dmv sluisjes gevuld en verdampen in de zon. Het bovenste laagje zout is spierwit, 'fleur de sel' genaamd. Het wordt met houten harken geharkt of geplukt zoals men zegt (staat op potje). Men gebruikt houten materiaal omdat ijzer roest.

Fleur de sel wordt pas ná het koken op het eten gedaan zodat het knispert tussen je tanden.

Het zout dat onder het fleur de sel ligt is wat grijzig en vochtig en heeft veel mineralen. Het heet Gros Sel Gris of grof grijs zeezout en is onbewerkt.

Op het hele eiland kun je prachtig fietsen, ook tussen de zoutpannen door, een hele aparte ervaring.

Zoutwinning in Camargue

Ook in de Camargue, in het zuiden, wordt zout gewonnen. Daar worden de opgedroogde zoutplaten met shovels in vrachtauto's geladen. Het is vaak wat rose van kleur door de algen die in het water zitten. Dat zout wordt chemisch gereinigd . Het is het witte zout dat je hier in Nederland meestal als grof zeezout koopt.

Île de Ré Saint Martin

St Martin is een vestingstad van Vauban , net als in Neuf-Brisach in een stervorm gebouwd. Op de achtergrond een fort met de nog steeds gebruikte gevangenis.

Île de Ré was vroeger het verzamelpunt voor misdadigers en politieke gevangenen voordat ze naar Duivelseiland gebracht werden. Dreyfus was de belangrijkste gevangene. Duivelseiland ligt voor de kust van Frans Guyana.

Als er genoeg gevangenen waren (een boot vol) liepen ze vanaf het fort naar de haven. De inwoners moesten alle ramen en deuren dichtdoen, ze mochten niet kijken hoe de gevangenen naar de boot liepen. Het was ongeveer 19 dagen varen naar Duivelseiland.

In het boek 'Papillon' door Henri Charrière vertelt hij zijn waarschijnlijk waargebeurde verhaal. Er is ook een film over gemaakt.

Île de Noirmoutier.

Passage Le Gois

Aan het begin van de weg door het water is aangegeven wanneer het hoog en laag water is. Ook staat het tijdstip vermeld waarop je voor het laatst de weg mag op. De vloed komt heel snel op , men zegt met de snelheid van een galopperend paard. Dus je moet goed op de tijd letten.

Als je te laat bent zul je 6 uur op een van de grote palen moeten wachten tot het weer eb is. Je auto past helaas niet op de paal en wordt flink nat. Vroeger was deze 4.5 km lange weg de enige manier op het eiland te komen. In 1971 is de brug gebouwd, je betaalt geen tol.

De Tour de France is enkele malen over de modderige Passage de Gois gegaan. Maar omdat er een keer veel renners vielen, waaronder Micheal Boogert, hoeven ze op de Gois tegenwoordig even niet te koersen.

Pêche à pied, vissen te voet

Met laag water is het druk want de Fransen zijn gek op schelpdieren. vooral kokkels. Met harkjes en mandjes worden ze verzameld. Het is de taak van mannen om met de auto naar het wad te gaan en te oogsten. Thuis op de camping wassen ze de kokkels in emmers, je kunt overal het geratel horen. Moeders maken ze meteen klaar voor de lunch om 12 uur.

Bij de camping : mossels besteld en opgehaald.

Geen patat maar mosselen au vin blanc bestellen en om 12 uur ophalen. In de piepschuim mossel bleven de mosselen goed warm.

Zuid Bretagne golfe du Morbihan

In de prachtige Golfe du Morbihan liggen veel eilanden, leuk voor een boottripje. Het is het land van Asterix en Obelix met alle menhirs. Carnac en Locmariaquer is daar de meest bekende plaats.

Gavrinis

Gavrinis, een onbewoond eilandje met een prachtige tumulus. Dat is een grafkelder in een enorme grafheuvel, met een diameter van maar liefst 50 meter. De heuvel was met stenen belegd. Je kunt er alleen met een boot komen onder leiding van een gids.

Het is omstreeks 3500 v. Chr. gebouwd. In de loop van de eeuwen daarna was de tumulus ondergestoven en ingestort. De ingang was aan het oog onttrokken. Een restauratie heeft de ingang en de heuvel geheel hersteld.

Gavrinis is echt uniek vanwege de rijkelijke decoraties op de wandstenen van de 14 meter lange gang naar de grafkelder. De grote stenen van grafkelder zijn ook versierd.

Bij restauratie bleek dat ook veel van de grote dekstenen versieringen en breuklijnen hadden. Deze kwamen overeen met delen van grote menhirs op het vaste land, o.a. bij Locmariaquer. Er was dus sprake van hergebruik. Maar hoe kreeg men die enorme stenen van het vaste land naar het eiland Gavrinis? Het bleek dat rond 3500 jaar voor Christus het eiland tijdens de bouw nog verbonden was met het vasteland.

Le Havre

Niet alles is mooi in Frankrijk. Onlangs stond In Trouw een groot artikel dat Le Havre de lelijkste stad van Frankrijk was. Dit intrigeerde me want zo hadden wij het niet ervaren.

Lelijkste stad van Frankrijk Trouw 16 januari

<https://www.trouw.nl/verdieping/de-lelijkste-stad-van-frankrijk-is-verdeeld-over-haar-eigen-architectuur~b8f35370/>

Le Havre in Normandië is in de tweede oorlog zeer zwaar gebombardeerd tussen 5 en 11 september 1944. Het is in de vijftiger jaren herbouwd met bijzondere gebouwen.

Kenmerkend is de St Joseph kerk die ook als een soort baken/vuurtoren gebruikt wordt. Hij is gebouwd van gewapend beton, bijzonder materiaal voor een kerk. Het is een ontwerp van Auguste Perret, die ook de plat gebombardeerde binnenstad herontwierp. De kerk is tevens het monument voor de verwoesting van Le Havre in de Tweede Wereldoorlog én voor de omgekomen burgers.

Bijzondere is de binnenkant van de **achthoekige toren**. Het zonlicht valt er prachtig doorheen. Je kunt tot in de punt van de toren kijken. Het altaar staat onder de toren. De kerkbanken en stoelen staan er omheen als voor een kringgesprek.

De muren hebben kleine ramen. In de toren en de buitenkant van de kerk werden 12.768 stukken glas gebruikt

Le Volcan

Dit bijzondere gebouw, Le Volcan, is een cultureel centrum met 2 grote zalen, een schouwburg. Het is in ontworpen door de Braziliaanse architect Oskar Niemeyer.

Étretat/Fécamp

Étretat met zijn krijtrotsen en de veel gefotografeerde boog in het water.

Op 11 augustus 1999 was de zonsverduistering daar heel goed te zien. We maakten die daar zelf mee. Het werd zó donker dat de hanen gingen kraaien, het koud werd en de straatlantarens aangingen. Een vreemde ervaring.

Bouchot mosselen

De zee rond de luxe badplaats Le Touquet Paris-Plage is bekend om de 'bouchots'

Misschien hebben jullie wel eens allemaal palen in het strand zien staan. Hier teelt men mosselen.

Mosselzaad (hele kleine mosseltjes) wordt in lange zakken gedaan. Deze worden om palen gewikkeld en iedere 6 uur worden ze met eb en vloed nat en droog. Het voordeel van deze manier van telen is dat de krabben de mosselen niet kunnen opeten. Ook zit er bijna geen zand in de mosselen.

Het oogsten van de mosselen is makkelijk. De zakken worden losgehaald van de palen en met tractoren naar het verwerkingsbedrijf gebracht. Het zijn wel wat kleinere mossels dan wij gewend zijn maar ze smaken prima.

Parijs

Finale, mijn 2 favorieten in Parijs, Louvre en Musée d'Orsay. Te veel te zien om nu te bespreken.

FIN.

Dit was mijn (onze) keuze uit de 333 excursies uit het 1000 plekken boek. Op naar de volgende vakantie. Mercie et au revoir